

Yleisten palveluiden toimiala

Käyttötalouden toteutuminen, toimialajohtaja Jari Saarinen

Toimintaympäristön kuvaus

Yleisten palveluiden toimiala koostuu peruspalveluiden palvelualueesta ja erityispalveluiden palvelualueesta, joka sisältää Kuopion yliopistollisen sairaalan sekä muualle Pohjois-Savon hyvinvointialueelle tuotettavat erikoissairaanhoidon palvelut. Kuopion yliopistollinen sairaala jakaantuu palveluyksikköinä viiteen: ydinyksiköt, operatiivinen keskus, lääkinnällisten palveluiden keskus, mielenterveys ja hyvinvointi sekä akuutti. Ne tarjoavat eritasoista erikoissairaanhoidoa Pohjois-Savon hyvinvointialueelle sekä yliopistollisena sairaalana vaativaa erikoissairaanhoidoa myös koko yhteistyöalueelle ja jossain määrin myös valtakunnallisesti (esimerkiksi Kansallinen Neurokeskus).

Peruspalvelut jakaantuvat palveluyksiköihin, jotka ovat sote-keskukset (sisältäen suun terveydenhuollon palvelut), työikäisten sosiaalipalvelut ja osastopalvelut.

Yleisten palveluiden toimialueella on toteutettu laaja-alaisesti Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujärjestelmän ja -rakenteen uudistuksen osa-alueiden sekä valmistelua että toimeenpanoa. 17.6.2024 päätetyt Vastaanotto toiminnan, alueellisen erikoissairaanhoidon sekä työikäisten sosiaalipalvelut (R1) ja Osastohoito ja kotiin vietävät palvelut (R2) palvelujärjestelmä uudistukset ovat toimeenpanovaiheessa, josta virkamiesten ehdotusten pohjalta päättää yleisten palveluiden lautakunta. Erikoissairaanhoidon ja yliopistosairaalan uudistusta (R4) on valmisteltu tiiviisti syksy 2024 ja se etenee osallistamis- ja vaikuttamiskierroksen jälkeen päätettäväksi 5.5.2025 aluevaltuustoon.

Toiminta, toiminnan tavoitteet, toimenpiteet ja painopisteet

Peruspalvelut

Peruspalveluissa sotekeskuksen ja suun terveydenhuollon organisoituminen ja uusi aluejako saatiin valmiiksi 1.7.2024. Johtamisjärjestelmän uudistaminen lähiesihenkilötyön osalta aloitettiin loppusyksystä ja työ jatkuu vuodelle 2025. Peruspalveluiden toimintavuoden aikana on jatkettu toimintakulttuurin ja toimintamallien yhtenäistämistä hyvinvointialuetasoisesti. Hoitotakuun muuttuminen sotekeskuksissa 14 vuorokauden vuoden 2023 syksyllä on aiheuttanut palvelutuotannolle haasteita, eikä se ole toteutunut kaikkien alueiden osalta johtuen henkilöstöresurssivajeesta.

Toiminnan tavoitteena on uuden hyvinvointialueen organisaation kehittäminen, toiminnan vakauttaminen ja sitä kautta palvelujen mahdollisimman tasapuolisen tarjonnan takaaminen väestölle. Palvelureformin (R1) uudistukseen liittyvien toiminnanmuutosten suunnittelu ja valmistelu aloitettiin alkusyksystä 2024. Palvelujen tasapuolisuuden ja saatavuuden turvaamiseksi jatkettiin keskitetyn puhelinpalvelun ja digisotekeskuksen suunnittelutyötä koko vuoden ajan.

Keskitettyssä hoitotarvikejakelussa keskitetty takaisinsoittojärjestelmä otettiin käyttöön syyskuussa. Suun terveydenhuollossa hoitotakuu ei toteutunut, jonka vuoksi hoitotakuujonon

purkua jatkettiin ostopalveluna keväälle saakka sekä käyttämään laajemmin palveluseteliä helpottamaan tilannetta. Suun terveydenhuollon puolella pop-up-toiminnan laajentaminen jatkui. Hoitoon pääsyn edistämishanke käynnistyi heinäkuussa 2024.

Osastopalveluissa Pielaveden osaston toiminta muuttui sosiaalihuoltolain mukaiseksi lyhytaikaishoivan osastoksi 1.1.2024 alkaen. Alkuvuodesta aloitettiin R2 -palvelureformin valmistelutyö. Reformin toimeenpanon suunnittelu ja toteutus aloitettiin alkusyksystä aluevaltuuston (17.6.2024) tekemän päätöksen mukaan. Hyvinvointialueen palvelutuotannon kykyä vastata väestön tarpeeseen on tarkasteltu arkipäivisin erityispalveluiden, osastohoidon ja kotiin annettavien palveluiden yhteisessä päivittäistilanteen johtamiskatsauksessa, jonka tueksi kehitettiin yhteisiä raportointityökaluja. Osastohoidossa jouduttiin turvautumaan vuoden aikana osasulkuihin hoitohenkilöstön riittämättömyyden vuoksi.

Työikäisten sosiaalipalveluissa toimii kolme keskitettyä palveluohjausyksikköä vastaten kaikkien uusien työikäisten asiakkaiden matalan kynnyksen ohjauksesta ja neuvonnasta. Keväällä 2024 tapahtuneiden sosiaaliturvaan liittyvien leikkausten vaikutukset näkyvät viiveellä esimerkiksi yleisen asumistuen ja työttömyysturvan osalta. Tästä syystä täydentävän ja ehkäisevän toimentulotuen ruokakuntamäärissä on ollut vielä vähäistä kasvua. Työikäisten sosiaalipalveluissa kilpailutettiin erityisasumispalvelut vuoden 2024 aikana. Palveluseteli on otettu käyttöön kuntouttavissa sosiaalipalveluissa 1.1.2024 alkaen. Terveysosiaalityö siirtyi hallinnollisesti osaksi työikäisten sosiaalipalveluita 1.5.2024 lukien.

Mittaristo

	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-12/2024
SOTE-keskus	<ul style="list-style-type: none"> Kiireettömän hoitoon pääsyn varmistaminen lain säättämässä rajoissa. Edistää terveyttä ja ehkäistä kansansairauksia. Vahvistaa peruspalveluiden palvelutarjontaa ja hoidonporrastusta. 	<ul style="list-style-type: none"> Hoitoon pääsyn toteutumisaika (odotusaika) hoidon tarpeen arvioinnista (14 vrk) COC-indeksi (hoidon jatkuvuus) Etäpalveluiden käytön %-osuus kaikista käynneistä. Lähetteen määrä erityispalveluihin 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakassegmentaation käyttöönotto ja aktiivinen hyödyntäminen. Yhtenevän palvelutarpeen arvion kehittäminen ja käyttöönotto. Vastaanoton toimintamallien vertaaminen ja tarvittaessa yhdenmukaistaminen. Käytettävissä olevien resurssien hyödyntäminen alueellisesti. Hoitoketjujen ja Käypä hoito –suositusten yhteneväisen käytön lisääminen koko hyvinvointialueella. 	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa. 	Hoitoonpääsy toteutunut (lääkärihoito toteutuneet) ka 19,1 vrk COC-indeksi 0,29 (vuonna 2023) Etäpalveluiden osuus 4,5 % kaikista käynneistä Lähetteen määrä 36 350 kpl

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-12/2024
Työikäisten sosiaalipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Edistää asiakkaiden itsenäistä selviytymistä Vastata asiakkaiden akuutteihin ennakoimattomiin taloudellisiin tarpeisiin. Varmistaa henkilöstöresurssin riittävyys laadukkaan ja vaikuttavan suunnitelmallisen sosiaalityön tuottamiseksi. Tukea asiakkaiden elämäntilannetta siten, että palvelutarve kevenee. 	<ul style="list-style-type: none"> Harkinnanvaraista toimeentulotukea (ehkäisevä ja täydentävä) saaneet kotitaloudet (lkm) Asiakasmäärä/ suunnitelmallisen sosiaalityön sosiaalityöntekijä (60) 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaan tilanteen kokonaisvaltaisen selvitystyön kehittäminen. Moniviranomaistyön ja moniammatillisen työskentelyn sekä ennaltaehkäisevän työntöteen kehittäminen. Palvelukuvausten ja hankintamuodon yhtenäistäminen. Henkilöstöresurssin kohdentaminen siten, että eri työntekijöiden ammattitaitoa voidaan hyödyntää parhaiten palveluprosessin eri kohdissa. Muistutuksiin ja kanteluihin vastataan 4 viikon kuluessa asian vireilletulosta ja niiden sisältöä seurataan. 	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa. 	<p>Harkinnanvaraista toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä 4005. Asiakasmäärä suunnitelmallisessa sosiaalityössä on 58-93 asiakasta/sosiaalityöntekijä</p>

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-12/2024
Osastopalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ratkaista akuutti terveysongelma ja/tai tasapainottaa pitkäaikaissairaus niin, että potilas pystyy odotettavissa olevan toimintakykynsä mukaisesti mahdollisimman omatoimiseen ja osallistuvaan arkeen. Kehittää perus- ja vaativan tason osastokuntoutusta Kehittää elämän loppuvaiheen arvokasta hoitoa 	<ul style="list-style-type: none"> Hoitojaksot ja -päivät (lkm) Hoidetut asiakkaat (lkm) Hoitojakson keskipituus (12 vrk) HILMOon raportoidut hoidonaikaiset haittatapahtumat 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisen tilannekuvan ylläpitäminen palvelujärjestelmän yhteensovittamiseksi ja sujuvoittamiseksi erikois- ja perus- palveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. Hoitotyön resurssien riittävyyden edistäminen työtehtäviä tarkentamalla ja muiden ammattiryhmien sekä kolmannen sektorin tuella. Potilastyössä olevien terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatillisen osaamisen vahvistaminen perehdytyksen sekä täydennys- ja jatkokoulutuksen avulla. Osastojaksojen vaikuttavuuden parantaminen ja seuranta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa. 	<p>Yhteensä 10 604 hoitojaksoa. Hoitopäivien kokonaismäärä 145 434. Hoidettuja asiakkaita yhteensä 7 224 (eri sotu). Päättyneiden hoitojaksojen keskipituus 13,7 vrk. HILMOssa raportoidut hoidonaikaiset haittatapahtumat 3.</p>

Erityispalvelut

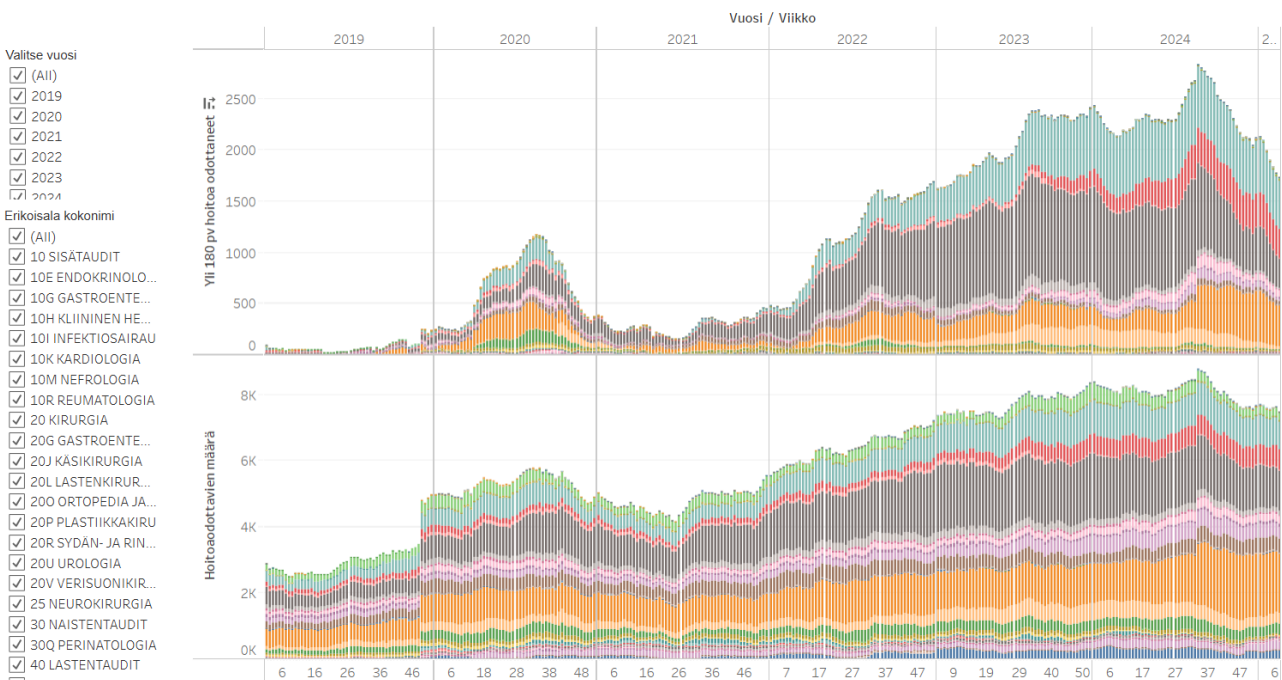
Erityispalvelujen osastotoiminnassa on aloitettu rakennemuutoksessa sovittujen työtapojen muuttaminen. Yhdessä peruspalvelujen osastotoiminnan sekä ikääntyneiden kotiutusyksikön ja kotisairaalan kanssa on optimoitu potilaan jatkohoitoon liittyvää tarvetta ja jatkohoitopaikkaan ohjautumista. Erityispalveluissa tavoitteena vuoden 2024 aikana on ollut operatiivisilla aloilla toteuttaa >6 kk hoitoa odottaneiden jononpurkua, jota on toteutettu erityisesti lisäämällä lyhytjälkihoitoisen kirurgian osuutta kokonaisleikkaustoiminnasta ja samalla lisäämällä kokonaisleikkaustoimintaa. Toiminnan volyymit hoidettujen henkilöiden, läheteiden, toimenpiteiden, hoitopäivien ja hoitajaksojen osalta ovat taulukossa 1. Verrattuna vuoteen 2023 hoitajakset ovat laskeneet -2,8 prosenttia ja nettohoitopäivät -15,5 prosenttia. Leikkaustoimenpiteiden määrä on kasvanut +17,9 prosenttia, joista lyhytjälkihoitoisen kirurgian osuus on 7628 leikkausta (kasvua edelliseen vuoteen +19 prosenttia). Kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsyssä yli 6 kk hoitoa odottaneiden määrä on saatu vuoden 2024 loppuun mennessä kääntymään laskuun (Kuva 1 ylempi graafi). Valvira on edellyttänyt hoidon odotuksen saattamista lainmukaiselle tasolle 31.3 2025 mennessä.

Taulukko 1.

Erityispalvelut	2024	2023	Muutos 2024/2023	
Hoidetut henkilöt	122 059	123 633	-1 574	-1,3 %
Lähetteet	86 207	86 678	-471	-0,5 %
Leikkaukset	17 438	14 791	2 647	17,9 %
Nettohoitopäivät	118 760	140 516	-21 756	-15,5 %
Hoitajakset	36 564	37 609	-1 045	-2,8 %

Lähde: Tableau

Hoidonodotus tilanne erikoisaloittain perjantaisin

Ydinyksiköissä lonkan ja polven tekonivelleikkausjono saatiin aktiivisilla jonopurkutoimilla laskuun, yli 900 potilaan hoitotakuun ylitys jono saatiin lyhennettyä n. kolmasosaan. Suurin osa laskusta selittyi oman toiminnan tehostamisella: käytössä olevien leikkaussalien määrää on lisätty resurssien siirroilla sekä lisätty lyhytjälkihoitoisen kirurgia osuutta. Jonoa on purettu vähäisemmässä määrin käyttämällä myös ostopalveluita. Käsikirurgisessa leikkausjonon purkutoimet viivästyivät v. 2025 alkuvuoden aikana toteutettavaksi. Myös neurokirurgian kiireettömän leikkaushoitoon pääsy nopeutui aktiivisin jonopurkutoimin, hoitotakuun ylittävä rankaleikkauksien jono pieneni 89:stä 21:een.

Operatiivisessa yksikössä maha-suolikanavan leikkauksien (gastrokirurgian) hoitotakuun ylittävää jonoa on saatu jonopurkutoimin lyhenemään noin 120 potilaan verran. Silmätautien jono on käytännössä ennallaan siten, että kokonaisuudesta 1 800 on hoitotakuun ylittäviä noin 400. Muiden erikoisalojen jonoja on pystytty hallitsemaan ja lyhentämään siten, että niissä hoitotakuu suurelta osin toteutuu. Gastrokirurgian jonoutumista on mahdollista purkaa nykyisillä jonopurkumenetelmillä, kun taas silmätaudeilla hoidon kysynnän kasvun vuoksi nykyiset resurssit jonopurkutöineen pystyvät vain estämään jonojen kasvua. Silmätautien jonotilanne selittyy suurelta osin YTA alueelta tulevasta kasvavasta kysynnästä. Ulko-HVA kysynnän kasvun kohdistuessa merkittävässä määrin myös kiireellisiin, sokeuttaviin silmänsairauksiin, joita on priorisoitava, kiireettömien silmänsairauksien kuten kaihin hoitojonoa ei ole pystytty vuoden 2024 aikana kääntämään laskuun. Silmätautien tuotannollisen kapasiteetin nostaminen olisi edellytys jonotilanteen hallintaan, mikäli ulko-HVA kysyntä säilyy korkealla tasolla. Leikkauksia Operatiivisessa yksikössä tehtiin vuonna 2024 n 13 00 kpl (19 prosenttia) enemmän edellisvuoteen verrattuna. Koko leikkausvolyymista (8461) oli lyhytjälkihoitoista suurin osa eli n 5700, mikä on edellisvuoteen verrattuna 20 prosenttia enemmän.

Lääkinnällisissä palveluissa vuonna 2024 pystyttiin pysymään hoitotakuussa, mutta sen eteen tehtiin suunnitelmallisia muutoksia, mm. PYT-työtä. Hoitajaksoja vuodeosastoilla oli yli 5200 vuodessa, hieman vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Palliatiivisten potilaiden käynnit laskivat noin 4 prosenttia päivystyksessä. Avohoidon käynnit ovat jatkuneet runsaina. Lääkinnällisten palveluiden seutupalveluiden tuottaminen on jatkunut Varkaudessa ja lisämessä. Lääkinnällisiin palveluihin kuuluu myös hyvinvointialueen apteekki, jonka toiminta kattaa koko hyvinvointialueen.

Mielenterveyspalveluissa merkittävin toiminnallinen muutos vuonna 2024 oli Kuopion alueen palvelujen muutto KYS:n kampukselle Lainesairaalaan nuorisopsykiatrian ja aikuispsykiatrian osasto- ja poliklinikkapalvelujen osalta. Muuttoa ennakoitiin osastojen toiminnan muutoksilla jo ennakoivasti siirtymällä moduulirakenteisiin. Muutosta on seurannut toiminnan sopeuttaminen uusiin terveisiin tilaratkaisuihin. Sopeuttamisessa on ilmennyt odotettuja haasteita, joiden työstäminen on osittain vielä kesken. Hoitajaksoja yli 2 800 ovat määrällisesti toteutuneet vuoden 2023 tasolla, jopa lievästi ylittyneet (+4 prosenttia). Hoitopäivät ovat ylittyneet reilusti yli 23 prosenttia, ollen yli 34 000 hoitopäivää. Tämä suunta on toivottava, joskin aikuispsykiatrien osastopaikkojen niukkuus on ollut haasteena. Avohoidon potilaskontaktien määrä, noin 133 000 kontaktia, on pysynyt suunnilleen samana vuoteen 2023 verrattuna, samoin hoidossa olevien potilaiden lukumäärä yli 9 000.

Ensihoitopalveluissa tehtävämäärät vähenivät noin 10 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna vuonna 2024 muun muassa Hätäkeskuslaitoksen päivitettyä ohjeitaan ensihoitoyksiköiden resursoinnin käyttämisestä. Toiminnallisena muutoksena ensihoidossa toteutettiin johtamisrakenteen uudistus ja organisaatiomuutos, jonka yhteydessä pelastustoimen alainen päätoiminen ensihoitohenkilöstö yhdistyi osaksi palveluyksikkö akuutin ensihoitoa. Terveystieteiden päivystysyksiköissä hoidettujen potilaiden määrä myös hieman väheni edelliseen vuoteen verrattuna kaikissa kolmessa yksikössä (Kuopio, Varkaus, Iisalmi). Jatkohoitopaikkojen järjestämiseen liittyvät haasteet erityisesti osastotoimintojen supistusten aikana näyttäytyi ajoittain päivystyshoidon pidentyneenä läpimenoaikana ja sen myötä lisä- ja ylitöiden teettämisen tarpeina. Sosiaalihuollon päivystyspalveluissa turvakotipalvelut muuttivat uusiin toimitiloihin Kumpusaareen vuoden 2024 aikana.

Mittaristo

Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-12/2024
<ul style="list-style-type: none"> Tehostaa leikkaustoimintaa ja sen johtamista Käyttää lisälmen ja Varkauden sairaalatoiminta täysimääräisesti paikallisuudutuksessa tapahtuvassa kirurgiassa Poliklinikka toiminnan uudistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnallinen mittari: >6 kk hoidon takia jonottaneiden määrä erikoisaloittain Taloudellinen mittari: >6 kk jonottaneiden jononpurkuun käytetty rahoitus eriteltynä: <ul style="list-style-type: none"> ostopalvelu palveluseteli poikkeuksellinen ylityö tai Järvi-Suomen Terveys Oy:n kautta ostettu palvelu valinnanvapautta käyttäneet Lyhytjälkihoitoisen (ei vuodeosastohoitoa) kirurgian osuus kokonaisleikkaustoiminnasta erikoisaloittain 	<ul style="list-style-type: none"> Oman leikkaustoiminnan lisääminen ja leikkausjonon purku: <ul style="list-style-type: none"> päiväaikaisen toiminnan lisääminen Leikkaustoiminnassa tavoitellaan prosessien uudistamista erikoisaloittain erityisesti nostamalla lyhytjälkihoitoisen kirurgian (ei vuodeosastohoitoa) leikkauksen jälkeen) osuutta joka nykyisellään on noin 40 % kaikesta kirurgiasta. Kiireettömään erityispalvelujen poliklinikkatoimintaan tehdään kokonaistarkastelu ja työnjaon/hoidon porrastuksen uudelleen arviointi. Tavoitteena on vähentää erityispalvelujen poliklinikkatoimintaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa. 	<p>Kiireettömään hoitoon >6 kk jonottaiden määrä joulukuun lopussa oli 2136 kpl. Jonottaiden taloudellinen mittari eriteltynä tuotantomuodotain ei ole valmis. LYHKKI kirurgian osalta kapasiteettia lisätty KYSSssä huhtikuun alkupuolella, jonka seurauksena erityisesti tukielinleikkauksissa >6 kk jonottaneiden määrän kasvu lähtenyt laskuun.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Varmistaa että ikääntyneiden hoito tapahtuu oikeassa paikassa 	<ul style="list-style-type: none"> Erityispalvelujen ja peruspalvelujen vuodeosastoilla sosiaalihoitolain mukaiseen asumis- ja kotihoitoon tai sen arviointiin odottavien potilaiden määrä 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisen tilannekuvan ylläpitäminen palvelujärjestelmän yhteensovittamiseksi ja sujuvoittamiseksi erikois- ja perus- palveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. Rakenneuudistus 		<p>Oikean paikan varmistaminen tapahtuu päivittäin yhteistyössä ikääntyneiden toimialan, peruspalveluiden sekä erityispalveluiden kesken. Sujuvuus on parantunut, mutta siinä on edelleen päivittäisvaihtelua.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Vuodeosastotoiminnan tehostaminen ja integraation parantaminen Rakenneuudistuksen tavoitteena on terveydenhuollon vuodeosastoilla keskittyä lyhytjälkihoitoisiin hoitajaksoihin niin erikois- kuin peruspalveluiden vuodeosastoilla Rakenneuudistuksen tavoitteena on vähentää raskasta vuodeosastohoitoa niin jaksojen määrän kuin keston osalta 	<ul style="list-style-type: none"> Erityispalvelujen vuodeosastohoitojaksojen ja hoitopäivien määrän kehitys erikoisaloittain jaoteltuna päivystyksellisiin ja ei-päivystyksellisiin 	Yllä		<p>Kuvattu erillisessä taulukossa</p>

Sote-uudistuksen kansallisten tavoitteiden toteutuminen toimialalla

Kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja	Alueellisten peruspalveluiden turvaaminen, osittain ostopalveluita käyttäen sekä hoidon tarpeen arvioinnin yhdenmukaisuus. Erikoissairaanhoidossa hoitotakuujonojen kaventaminen.
Turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille	Palvelutuotannon turvaaminen olemassa olevin resurssein
Parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta erityisesti perustasolla	Saatavuuteen ja saavutettavuuteen liittyvät haasteet johtuvat suurelta osin henkilöstöressursista ja sen tarpeen mukaisesta kohdentamisesta.
Turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti	Onnistunut rekrytointi, organisaation pito -ja vetovoiman edistäminen
Vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin	Työikäisten sosiaalipalvelut on pystynyt vastaamaan syntyneeseen kysyntään.
Hillitä kustannusten kasvua	Hyvinvointialuetasoinen taloudellisuus- ja tuottavuusohjelma

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat muutettuun talousarvioon

	Alkuperäinen talousarvio 2024	Muutettu talousarvio 2024	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Poikkeama %
1TA30Yleiset palvelut 1000 €					
Toimintatuotot	156 000	155 197	155 266	69	0,04
Toimintakulut	-602 399	-654 467	-649 349	5 118	-0,8
Toimintakate	-446 399	-499 270	-494 083	5 187	-1,0

Peruspalvelut

Peruspalveluiden osalta toimintatuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Maksutuottoja kertyi noin miljoona euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Myyntituotoissa kertymää nosti täyden korvauksen laskutuksen käynnistyminen vuonna 2024.

Toimintakulut olivat alkuperäisen talousarvion mukaiset. Henkilöstökulut olivat 99,7 miljoonaa euroa, jääden talousarviosta 10,4 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta seitsemän (7) miljoonaa euroa, josta noin viisi (5) miljoonaa euroa selittyy sisäisten sijaisten siirtymisellä henkilöstöpalveluista ja loput palkankorotuksilla. Henkilöstökulujen jääminen alle oletetusta näkyy työvoimavuokrauksen kustannuksina. Tarvikkeiden osalta saatu lisätalousarvio oli riittävä ja kustannukset säilyivät edellisen vuoden tasolla.

Erityispalvelut

Erityispalveluiden taloudellisten tavoitteiden toteutuminen ja olennaiset poikkeavat ovat käsitelty palveluyksikkökohtaisesti johtuen niiden eroavaisuuksista.

Ydinyksiköt

Toimintatuotot toteutuivat talousarvionmukaisesti ollen 46,8 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 3,0 miljoonaa euroa (6,9 prosenttia), joka muodostui myynnistä toisille hyvinvointialueille. Toimintakulut olivat 129,7 miljoonaa euroa, kasvaen edellisestä vuodesta 4,5 miljoonaa euroa (3,6 prosenttia) jääden kuitenkin alle muutetun talousarvion 2,8 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut jäivät alle alkuperäisen talousarvion kasvaen vuodesta 2023 noin 10,0 prosenttia (6,2 miljoonaa euroa). Tästä noin 5 miljoonaa euroa selittyy pitkäaikaisten sijaisten siirtymisestä henkilöstöpalveluista ja loput palkankorotuksilla. Palvelujen ostot alenivat 10,5 prosenttia selittyen elinsiirtotoiminnan vähyydellä ja kuntoutuspalvelujen vähenemisenä oman erityisen vaativan kuntoutusosaston toiminnan käynnistyttyä. Tarvikeostot olivat muutetun talousarvion mukaiset ollen 35,1 miljoonaa euroa. Eniten kasvoivat implanttikustannukset muun muassa tekonivelkirurgian toiminnan lisääntymisen ja jononpurun vuoksi.

Operatiivinen yksikkö

Toimintatuotot ylittivät hieman alkuperäisen ja muutetun talousarvion ollen 28 miljoonaa euroa. Toimintakulut -95,5 miljoonaa euroa, joka ylitti huomattavasti alkuperäisen menoraamin, mutta muutettuun talousarvioon (-93,7 miljoonaa euroa) verrattuna kuitenkin vain 1,8 miljoonalla eurolla. Kokonaismenot 2024 olivat noin 13 miljoonaa euroa suuremmat edellisvuoteen verrattuna, mistä suurin osa selittyy sisäisten sijaisten kulujen siirtymisestä palveluyksikön raamiin. Tämän takia henkilöstömenojen kasvu näyttää tilinpäätöksessä suurelta (25 prosenttia), mutta palvelujen ostot ja aineet ja tarvikkeet ovat kasvanneet huomattavasti lisääntyneestä toiminnasta huolimatta vain 3 prosenttia.

Lääkinnälliset palvelut

Toimintatuotot ylittyivät noin 0,5 miljoonalla eurolla. Toimintatuotot kasvoivat 3 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2023 tilinpäätökseen, johtuen pääosin ulkohyvinvointialuemyynnistä. Menot pystyttiin alittamaan muutettuun talousarvion nähden noin 0,5 miljoonalla eurolla, mutta vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna kasvua kuluissa oli yli 3 miljoonaa euroa, mikä johtui pääosin henkilöstökulujen noususta palkankorotusten vuoksi. Säästötavoitteissa kuitenkin onnistuttiin kokonaisuutena. Palvelujen ostojen ja materiaalikulujen nousu saatiin vuonna 2024 taittumaan.

Mielenterveyspalvelut

Vuoden 2024 kokonaistuloissa kasvua vuoteen 2023 oli 13 prosenttia, hyvinvointialueen ulkopuolinen myynti kasvoi noin 0,1 miljoonaa euroa sekä maksutuotot noin 0,2 miljoonaa euroa. Menopuolella kasvua vuoteen 2023 oli kokonaisuudessa 16 prosenttia. Henkilöstökuluissa kasvua oli noin 5,7 miljoonaa euroa, josta pääosa selittyy sisäisten sijaisten siirtymisestä henkilöstöpalveluista palvelutuotantoon (noin 4 miljoonaa euroa) ja loput muista mm. sopimuskorotuksista (noin 1,7 miljoonaa euroa). Palvelujen ostoissa nousua oli noin 2,5 miljoonaa euroa. Asiakaspalvelujen ostot säilyivät vuoden 2023 tasolla, nousu kohdistui muiden palvelujen ostoihin, jossa ostopalvelulääkäreiden kustannusten kasvu oli 2,2 miljoonaa euroa. Aineet ja tarvikkeet säilyivät vuoden 2023 tasolla.

Akuutti

Talouden toteuma ylittää muutetun talousarvion 0,7 miljoonaa euroa, joka muodostuu käytännössä kokonaisuudessaan henkilöstökulujen ylittymisestä. Ylitöitä ja hälytysrahoja on jouduttu käyttämään suunniteltua enemmän, johtuen mm. päivystyspisteiden ajoittaisesta ruuhkautumisesta lähinnä potilaiden jatkohoidon järjestymiseen ja päivystyshoidon läpimenoaikojen pidentymiseen liittyen. Kokonaisuudessaan henkilöstökulujen ylitys on n. 1,27 miljoonaa euroa. Aineet tavarat ja tarvikkeet alittavat niille asetetun talousarvion noin 340 000 euroa ja samoin palveluiden ostot alittuivat noin 200 000 euroa.

Henkilöstö

	Henkilöstön määrä 31.12.	HTV	Netto-työpanos	Sairauspoissaolot pv/hlö	Vaihtuvuus %
Yleisten palvelujen toimiala	6061	5611	4174	15,87	6,74
Erytyispalvelut	4242	3916	2890	15,11	
Peruspalvelut	1814	1687	1279	17,67	

Lähde: MonetTieto 12.2.2025

Henkilöstön saatavuuden kanssa varsinkin peruspalveluissa on ollut haasteita edellisen vuoden tapaan, joka on vaikuttanut myös palveluiden tarjontaan. Henkilöstövuokrausta on käytetty etenkin lääkärihenkilöstön kohdalla. Osastopalvelut ja sotekeskus osallistuivat valtakunnalliseen kansainvälisen rekrytoinnin pilottihankkeeseen.

Henkilöstön osalta on noudatettu tuottavuus- ja taloudellisuus ohjelman mukaisia tavoitteita ja ohjeistusta. Sairauspoissaolot ovat hienoisesti vähentyneet tarkasteltaessa yleisten palveluiden toimialaa kokonaisuutena (sairauspoissaolopäivät/henkilö v. 2023 -> 2024 13,2 -> 12,6 päivää). Henkilöstön saatavuuteen ja henkilöstön poissaoloihin liittyvät ongelmat ovat vaikuttaneet kyvykkyyteen tuottaa tarpeen mukaisia palveluita. Hoitohenkilökunnan osalta saatavuus on vaikuttanut eniten osastotoimintaan ja lääkäreiden osalta perusterveydenhuoltoon ja psykiatriaan.